

PERSPECTIVA DEZVOLTĂRII HOSTELURILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Vladimir UNGUREAN, student, *Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Extensiunea Bălți*
Conducător științific: **Alina SUSLENCO**, dr. hab., conf. univ.

Abstract: *In this article were studied and examined such a touristic service like hostel. Were analyzed the moldavian legislation, the situation with quantitative structure of hotel clients and its dinamic during last years. Was presented a tipycal model of hostel, and procedures to start its activity. Were reviewed some hostels from Republic of Moldova, and analyzed possible problems and solutions, perspectives in this domain of touristic sphere. To sum it up, were made some proposions to modify actual legislation, and conclusions about future perspectives.*

Keywords: *hostel, tourist, legislation, solution, perspective.*

Un hostel este o unitate de cazare pentru turiștii cu buget restrâns, având dormitoare și băi comune. Acest tip de turism oferă cazarea în dormitoare comune cu mai multe paturi simple sau paturi etajate, cu plata per pat ocupat. Primul Hostel „Jugendherberge” a fost deschis în anul 1912 în castelul Altena de germanul Richard Schirmann – un cămin pentru tineri turiști. Actualmente sunt răspândite ca cel mai ieftin și accesibil adăpost în călătorie [1].

Fig. 1. *Schița unui hostel*
Sursa: elaborat de autor

Este foarte larg utilizat în industria ospitalității în toata lume. Acest tip de cazare poate fi ușor găsit atât în țările economic înfloritoare din Europa și America de Nord, cât și în țările cu nivelul de trai mult mai modest. Au apărut hostelurile și în țara noastră [2].

De obicei, în comparație cu hotel, hostel propune un sir de facilități foarte restrâns, deseori în preț întră numai pat/noapte, baie și bucătărie comună dotate cu mașini de spălat, acces la electricitate și Free WiFi.

Activitatea turistică în Republica Moldova se reglementează de 2 documente de bază – Legea nr.352 din 24-11-2006 și Hotărârea Guvernului nr. 643 din 27-05-2003. Însă în aceste documente legislative nu putem găsi definiție și clasificare certa a hostelului. Cele mai apropiate noțiuni sunt „hotel-apartament” și „apartament sau camere de închiriat în locuințe familiale” și respectiv cerințele pentru așa forma de cazare este la același nivel ca și pentru un hotel de tip LeoGrand din Chisinău. Ca de exemplu în articolul 38 din Legea nr.352 din 24-11-2006 se regănesc înlesniri foarte mici și nesemnificative pentru așa tip de cazare în comparație cu hoteluri. Totodată majoritatea țărilor vecine demult au stabilit limitele legislative pentru hosteluri [7].

Ministerul Turismului din România definește hostel-ul ca fiind „structura de primire turistică cu o capacitate minimă de 3 camere, garsoniere, sau apartamente dispuse pe un nivel sau pe mai multe niveluri, în spații amenajate, de regulă, în clădiri cu altă destinație inițială decât cea de cazare turistică”(8). Iar în Federația Rusă hosteluri în urmă practicării exagerate au suferit modificări și restricții legislative [2,4].

În pofida faptului că țara noastră nu se află în topul destinațiilor turistice, care desigur depinde de existență și promovare a monumentelor istorice și arhitecturale importante, stațiunilor montane, resurselor balneoclimatice, resurselor acvatice cu efect curativ și altor, totuși, în diagramele de mai jos, construite pe baza datelor din sursa www.statistica.md, putem vedea modificarea pozitivă a numărului total al turiștilor pe teritoriul R.M. în perioada 2009-2017. Este vizibil că a fost înregistrată o evoluție pozitivă de creștere a numărului de turiști.

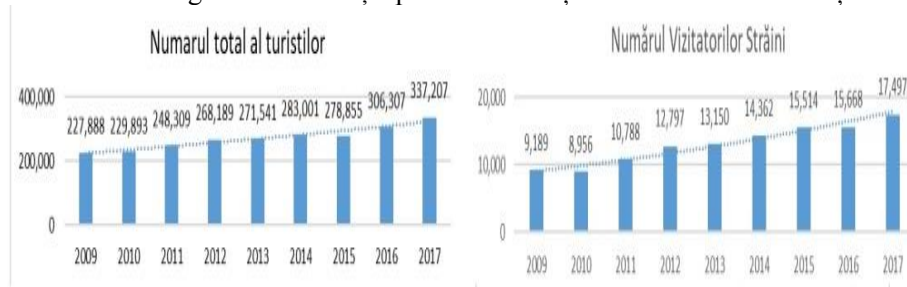

Fig. 2. Dinamica turiștilor și a vizitatorilor străini în Republica Moldova
Sursa: elaborat de autor după [1]

Din datele figurii, putem concluziona că numărul turiștilor străini este neînsemnat pentru economia Republicii Moldova. Potențialul național în sfera turismului este practic ignorat și neatractiv pentru vizitatori din străinătate.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, numărul de turiști ce au utilizat serviciile de cazare din Republica Moldova în anii 2017-2018 perioada ianuarie-septembrie înregistrează o creștere.

Totodată, din cei 15,1 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-septembrie 2018 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și a turoperatorilor, 83,2% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 13,5% – de afaceri și profesionale și 3,3% – de tratament. Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști și excursioniști străini sosiți în Republica Moldova le-au revenit cetățenilor din România (18,4%), Austria (9,7%), Germania și Federația Rusă (câte 9,1%), Ucraina (6,8%), Polonia (6,3%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (3,2%), Olanda (3,0%), China (2,9%), Italia (2,8%), Japonia (2,4%), Letonia (2,3%), Finlanda și Statele Unite ale Americii (câte 2,1%), Turcia (1,9%), Belarus, Israel și Bulgaria (câte 1,3%), Elveția, Franța și Estonia (câte 1,2%), Slovenia și Belgia (câte 0,9%).

Tabelul 1. Dinamica turiștilor participanți la turismul organizat de agențiile de turism, 2017-2018

Numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatori, după scopul vizitelor

	ianuarie-septembrie 2018		ianuarie-septembrie 2018 în % față de ianuarie-septembrie 2017	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
TOTAL	276 998	1 839 783	119,6	119,1
Turism receptor (primirea cetățenilor străini în țară) - total	15 058	45 907	115,9	107,3
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	12 532	32 464	122,6	117,6
afaceri și profesionale	2 031	7 062	95,7	99,4
tratamente	495	6 381	76,0	79,1
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) - total	233 158	1 565 427	122,4	120,0
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	231 003	1 550 891	123,5	119,9
afaceri și profesionale	1 035	3 850	99,8	129,0
tratamente	1 120	10 686	141,8	131,7
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	28 782	228 449	102,1	115,7

Sursa: elaborat după datele BNS, [1]

Și pentru această perioadă se păstrează ponderea nesemnificativă a turiștilor din străinătate în număr total de turiști. Situația pandemică a influențat extrem de negativ asupra sectorului turistic.

Din cei 6,9 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-septembrie 2020 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și a turoperatorilor, 95,4% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 3,2% – de afaceri și profesionale și 1,4% – de tratament.

Tabelul 2. Numărul de turiști și excursioniști, participanți la turismul organizat de agențiile de turism și turoperatori, după scopul vizitelor

	Ianuarie-septembrie 2020		Ianuarie-septembrie 2020 în % față de ianuarie-septembrie 2019	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
TOTAL	82 142	405 612	25,7	19,6
Turism receptor (<i>primirea cetățenilor străini în țară</i>) - total	6 864	3 452	43,7	7,1
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	6 551	1 595	48,5	4,5
afaceri și profesionale	218	721	12,6	9,4
tratament	95	1 136	20,7	19,3
Turism emițător (<i>deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate</i>) – total	49 963	332 791	18,5	18,5
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	49 260	328 116	18,5	18,7
afaceri și profesionale	359	1 308	24,7	21,5
tratament	344	3 367	12,6	10,8
Turism intern (<i>deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic</i>)	25 315	69 369	76,1	30,8

Sursa: elaborat după datele BNS, [1]

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști și excursioniști străini sosiți în Republica Moldova le-au revenit cetățenilor din România (74,1%), Ucraina (15,1%), Federația Rusă (2,8%), Turcia (1,6%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (1,1%).

Fig. 3. Numărul de turiști și excursioniști străini sosiți în Republica Moldova
Sursa: elaborat după datele BNS, [1]

Numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul intern în ianuarie-septembrie 2020 a constituit 25,3 mii, în descreștere cu 23,9% comparativ cu ianuarie-septembrie 2019. Totodată a scăzut semnificativ și numărul înnopțărilor în structurile de primire turistică colective în perioada 2018-2022, păstrând pentru turiști interni o prioritate față de cei veniți din străinătate.

Așadar din datele statistice prezentate, se formează o imagine clară de fragilitate și nerezistență a sferei turistice din Republica Moldova față de crize fie economice, fie pandemice, în condițiile structurii legislative a industriei ospitalității din Republica Moldova.

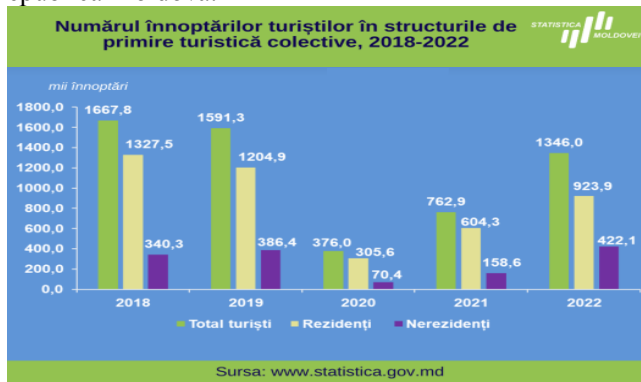

Fig. 3. Numărul de turiști și excursioniști străini sosiți în Republica Moldova

Sursa: elaborat după datele BNS, [1]

Anume în aceasta perioadă de contractare a activității în domeniul turistic și respectiv mai mare risc pentru investitori de a finanța unele proiecte hoteliere mari, avem ca o soluție optimă activitatea hotelieră în formă de hostel. Mulți întreprinzători pot demara proprie afacere, investind sume relativ mici. Experiența mondială demonstrează că această afacere este foarte convenabilă pentru micul business.

În primul rând să determinăm clientela potențială a afacerii hosteliere:

- muncitori din alte localități și chiar din străinătate, migranți interni;
- studenți, călători;
- grupuri de turiști, familii.

Amplasarea clienților necesită existență a unei încăperi înzestrate, care pentru bun rezultat nu trebuie să fie o parte de parter, subsol sau încăpere fără ferestre. Încăperile de subsol pot fi utilizate pentru necesitățile gospodărești, dar zona de reședință trebuie plasată în încăperi luminoase și spațioase. Cerințele tehnice de amplasare pot fi analizate pe baza standardului de stat nr. 56184-2014 „Servicii de amplasare. Cerințe generale pentru hostel din legislația Federației Ruse unde asemenea activitate este răspândită în larg. Un pat, fie chiar de 2 niveluri, ocupă 4 metri pătrați, adică un dormitor pentru 10 oameni având paturi

de două niveluri nu poate fi mai mic de 20 metri pătrați, totodată distanța între patul nivelului de sus și tavan nu poate fi mai mică decât 75 cm. Se admite organizarea zonelor de reședință mixte pentru bărbați și femei, cu preîntâmpinare preventivă a clienților [4].

De asemenea, sunt cerințe normative igienice, de nivel de zgomot, de vibrație, de radiație electromagnetică, reguli de locuit în încăperile reședințiale.

În afară de aceste, antreprenorul face decizii în determinarea mărimii hostelului și respectiv volumul necesar de înzestrare și echipare.

Încăpere poate fi proprie, arendată, procurată și reînzestrată pentru hostel. Intrarea separată în încăpere este o necesitate.

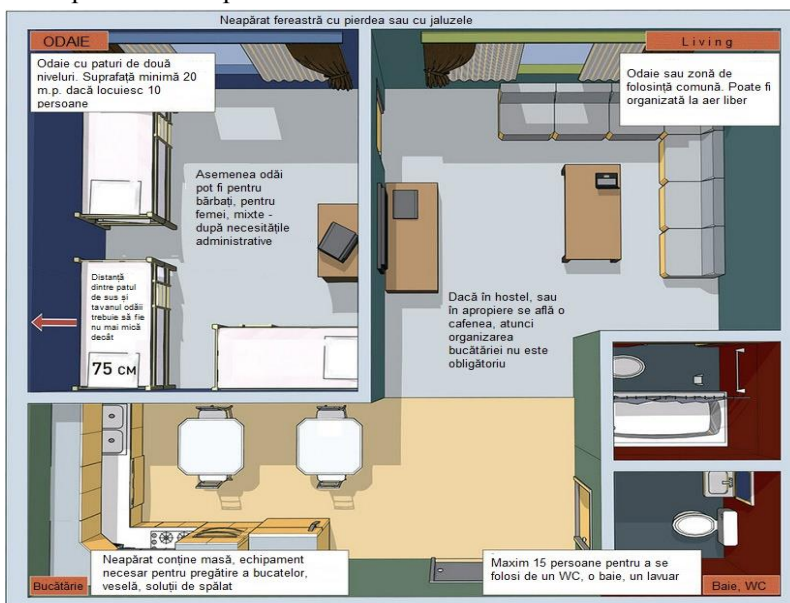

Fig. 4. Schița unui hostel

Sursa: elaborat de autor

Antreprenorul trebuie să fie pregătit financiar să suporte următoarele cheltuieli și plăți:

- cheltuieli de înregistrare;
- arenda încăperii, reparația, înzestrarea și echiparea încăperii;
- fond salarial pentru retribuirea muncii pentru 3-4 persoane angajate;
- cheltuieli curente comunale, de publicitate.

Pentru funcționarea normală a hostelului se cere echipamentul minim:

- paturi de un și de două niveluri, noptiere;
- mese și scaune, canapea, măsuță de cafea;
- dulăpioare individuale cu lacăte;

- masă de receptivie;
- televizor, frigider, echipament electric;
- echipament pentru internet.

Structura consumurilor relevante ale unui hostel sunt prezentate în figura 5.

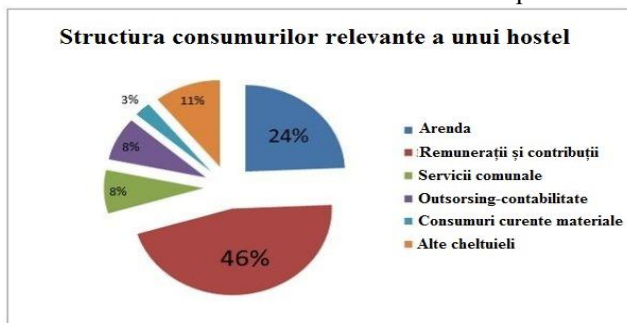

Fig. 5. Structura consumurilor unui hostel

Sursa: elaborat de autor

Hostelul de 15-20 de locuri necesită prezența permanentă a administratorului sau în perioada de noapte – a unui paznic. Pentru a menține curățenie, va fi angajată și femeie de serviciu. Însă pentru asigurarea funcționalității profitabile a afacerii, antreprenorul trebuie de asemenea să promoveze numele său în mass-media și rețelele de socializare prin mijloace de publicitate.

În continuare, vom prezenta analiza SWOT a deschiderii unui hostel.

<u>Strengths</u>	<u>Weakness</u>
<i>Originalitate</i> <i>Accesibilitate</i> <i>Comoditate</i> <i>Economie de timp</i> <i>Condiții igienice-sanitare</i> <i>Amplasare</i> <i>Lucru 24/7</i> <i>Fiecare client – VIP</i> <i>Personalul calificativ</i>	<i>Puțin spațiu</i> <i>Baie și WC comune</i> <i>Lipsa serviciului de restaurant</i> <i>Puține odăi pentru grupuri mari</i> <i>Imposibilitatea unor servicii</i>
SWOT	
<u>Opportunities</u>	<u>Threats</u>
<i>Diversificarea asortimentului</i> <i>Deschiderea filialelor</i> <i>Lipsa concurenței</i> <i>Lărgirea publicității</i> <i>Calitatea deservirii</i> <i>Minimizarea timpului pentru deservire</i>	<i>Politica fiscală</i> <i>Apariția concurenței</i> <i>Lipsa încrederii din partea clientelei</i> <i>Lipsa influenței asupra mediului economic</i>

Fig. 6. Analiza SWOT a unui hostel

Sursa: elaborat de autor

În pofida imperfecțiunii situației economice, politice, sociale în țara noastră la momentul actual în Republica Moldova, deja putem enumera mai multe hosteluri active, de exemplu, conform datelor resurselor <https://www.hosteltraveler.com> și <https://www.booking.com>

1. Chișinău hostel – în zonă Valea Trandafirilor – preț 8 euro/noapte (apreciat 4.1/5);
2. Buiucani hostel – raionul Râșcani din Chișinău – preț 10 euro/noapte (apreciat 2.9/5);
3. Hostel în incinta Gării de Calea Ferată din Chișinău – preț 10-20 euro/noapte;
4. LibHouse hostel – Bălți Centru str. Libertății 14 – nu este activă;
5. Hostel City Center din Chișinău strada Pușkin – preț 180 lei/noapte (apreciat 9.1/10);
6. Like Home Hostel din Tiraspol – preț 200 lei/noapte (apreciat 9.5/10);
7. Old Tiraspol Hostel din Tiraspol – preț 180 lei/noapte (apreciat 8.8/10) [6].

Toate acordă așa facilități incluse în preț ca – Free WiFi, bucătărie, baie, TV, spălătorie

La prima vedere pare ar fi o ramură de impact – baza legislativă neclară și nestimulatoare, cerere de așa serviciu scăzut – într-adevăr un investitor sau un turist din străinătate își poate liber permite cazare la un hotel datorită nivelului de prețuri și în același timp, pentru consumatorul intern prețul este neproportional facilităților propuse.

Totuși, propunem să studiem acest serviciu orientându-l mai deplin pe consumatorul intern – cetățenii Republicii Moldova, locuitorii zonelor rurale, care fiind angajați în câmpul de muncă în municipiile și orașele țării noastre, zilnic fac drumul domiciliu – serviciu – domiciliu, suferind de mai multe incomodități.

Desigur, având în mediu câștigul zilnic în limita 200-400 lei/zi, o persoană din zona rurală va face alegerea în favoare câtorva ore în așteptare și drum, decât să achită de la 8 până la 20 euro pentru o noapte, ce constituie câștigul zilnic a persoanei.

Aici revenim din nou la legislația ce reglementează cazare de tip hostel în țara noastră - prin micșorarea restricțiilor anume pentru segmentul hostelier:

- în Hotărîrea Guvernului nr.643 din 27-05-2003 în Capitolul II articolul 7 să se adauge definiția certă a hostelului ca structurii de primire turistică,
- în Hotărîrea Guvernului nr.643 din 27-05-2003 și în Legea nr.352 din 24-11-2006 să se adauge pentru hosteluri sistemul de gradare a categoriei în diamante – după modelul SUA, unde există concomitent gradare pe categorii și în diamante. Însă numai pentru hosteluri și cu un șir de criterii specifice acestei forme de cazare;
- de asemenea, eliminarea restricțiilor de studiu pentru personal;
- permisiunea activității oficiale la nivelul persoanei fizice, fără a înregistra o întreprindere [9, 10].

Există mai multe opțiuni, ce nu cer directe finanțări din bugetul național, doar prin facilități și înlesniri vor putea înviora segmentul. Scopul așa înlesniri – minimalizarea prețurilor la servicii hostel și ca urmare ridicarea nivelului de atractivitate a hostelurilor în comparația cu revenirea zilnică în zonă rurală de la serviciu. Suplimentar va avea efect pozitiv asupra pieței imobiliare și va crea un nou domeniu de venit pentru posesorii imobilelor.

Metoda expusă mai sus nu este absolut Know-how, deoarece de mai multe ori deja s-a practicat în diferite țări. Și din aceasta practica și experiența este foarte comod și util de a obține soluții pentru rezolvare și evitare a pagubelor pentru segmentul.

În Federația Rusă hostelurile s-au răspândit în larg, mulți posesori au practicat crearea hostelurilor pentru lucrători veniți din alte regiuni ale Federației Ruse și chiar din străinătate. Ca rezultat, de mai multe ori s-au constatat faptele de nerespectarea normelor sanitar-igienice, spațiului minimal necesar pentru o persoană, securitate cu echipament electric și de gaz.

Ca urmare, statul s-a implicat în situația creând reguli și restricții ce limitează utilizarea hostelurilor în mod exagerat. Experiența obținută în Federația Rusă și în alte țări poate fi de folos, pentru evitarea aceleași probleme și situații.

Ca soluții evidente, menite a restrânge aspecte negative pot fi expuse următoarele:

- restricții după spațiu pentru o persoană, nu mai puțin de...;
- restricții sanitar-igienice – în funcție de numărul locurilor de a obliga să efectueze dezinfectare, curățare etc.;
- restricții securitate – existența safeurilor personale;
- restricții amplasării – evitarea amplasării în zone reședențiale;
- restricții orarului – respectarea strictă orelor de somn și de odihnă.

Concluzii

În această lucrare, am descris un segment turistic nejustificat dat uitării și neatenției în țara noastră. După părerea mea are un potențial pentru a provoca antreprenoriatul mic să dezvolte industria ospitalității în Republica Moldova la un nivel avansat, ceea ce putem observa pe exemplu țărilor vecine.

Bibliografie:

1. Biroul Național de Statistică [online]. Disponibil: <https://statistica.md> (citat 10.03.2023)
2. Hostelurile în Republica Moldova [online]. Disponibil: <https://telegraph.md> (citat 12.03.2023)
3. Hostelurile [online]. Disponibil: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Hostel> (citat 15.03.2023)
4. Hostelurile în Rusia [online]. Disponibil: <https://novostipmr.com/ru/news/19-03-05/v-rossii-vvodyat-zapret-na-sozdanie-hostelov-v-zhilyh> (citat 18.03.2023)

5. Deschiderea hostelului în Chișinău [online]. Disponibil: <https://ru.diez.md/2022/07/20/na-zheleznodorozhnom-vokzale-kishineva-otkrylsya-hostel-vse-ot-senah-i-usloviah/> (citată 12.03.2023)
6. Hostelurile din Chișinău, booking [online]. Disponibil: <https://www.booking.com> (19.03.2023)
7. Metodologia de clasificare a unităților de primire turistică, [online]. Disponibil: <https://www.legis.md> (25.03.2023)
8. Hostelurile din România [online]. Disponibil: <https://www.hosteltraveler.com> (citată 31.03.2023).
9. SUSLENCO Alina, *Dezvoltarea potențialului turistic al Republicii Moldova*. In: Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere, vol. XXX, Iași, Performantica, 2017, p. 502-506. ISBN 978-606-685-554-9. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/101384 (citată 04.04.2023)
10. SUSLENCO Alina, *Turismul local- un pilon al dezvoltării sectorului turistic național*. In: Dezvoltarea economico-socială durabilă a euroregiunilor și a zonelor transfrontaliere, vol. XXXIII, Iași, Performantica, 2018, p.455-462. ISBN 978-606-685-616-4. Disponibil: https://ibn.idsi.md/collection_view/739 (citată 04.04.2023)